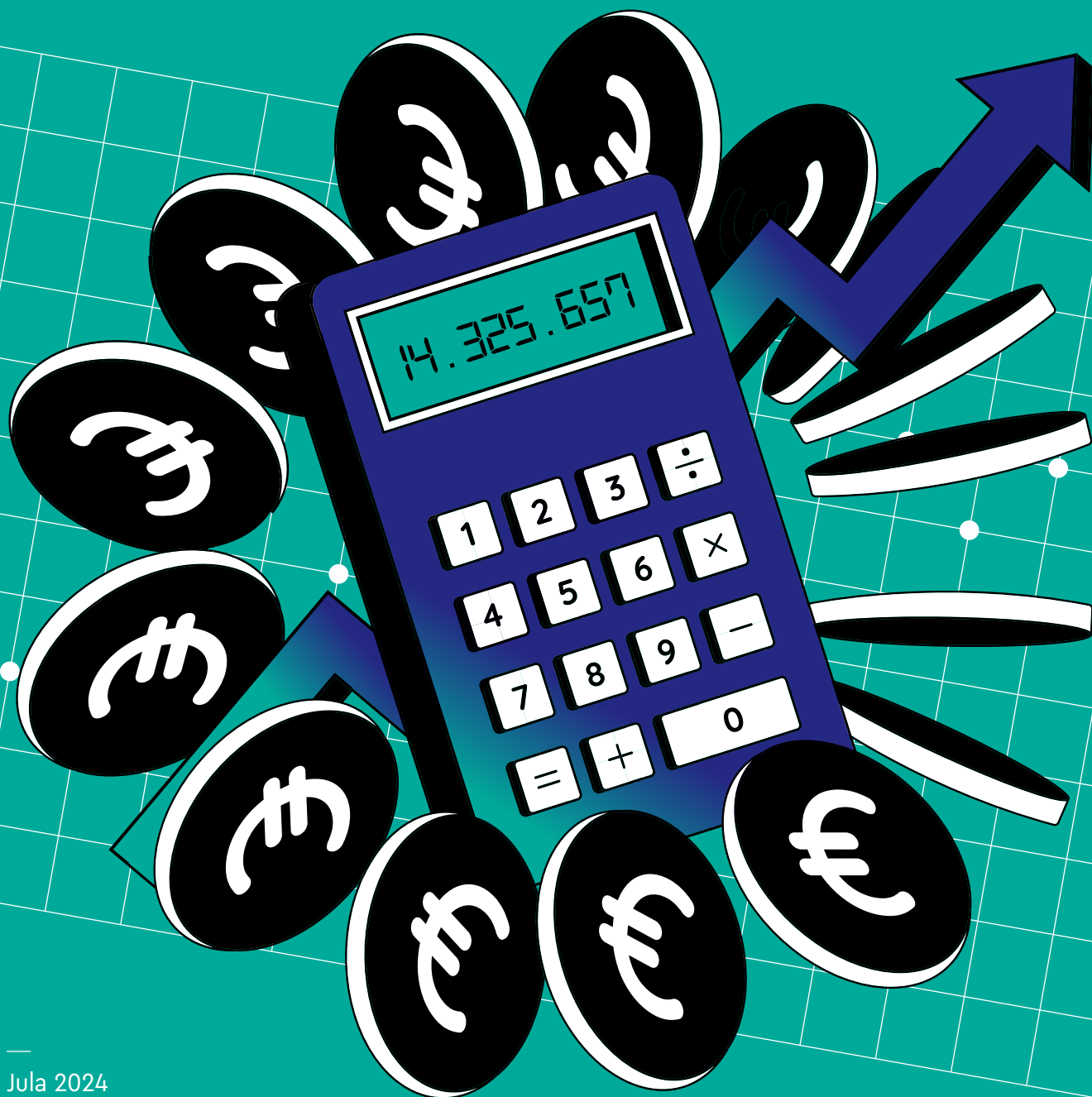

Planiranje budžeta opština za 2025

Jula 2024

Co-funded by
the European Union

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Sweden
Sverige

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Planovi budžeta 15 kosovskih opština za 2025. godinu

—
Jula 2024.

— Sadržaj

Pregled izveštaja	3
1. Uvod	4
2. Budžet za 2025. godinu: prihodi i rashodi opština	5
2.1 Lokalni ekonomski razvoj	5
2.2 Sopstveni prihodi	7
2.3 Planiranje rashoda za 2025. godinu.	8
2.4 Kategorija subvencija u 15 kosovskih opština	12
3. Budžetske rasprave opština o Srednjorocnom budžetskom okviru za 2025–2027.	14
4. Rodno odgovorno budžetiranje u budžetu za 2025. godinu	17
Zaključak	19
Prilog 1	20

Odricanje od odgovornosti:

Izradu ove publikacije sufinansirale su Evropska unija, Švajcarska i Švedska kroz projekat DEMOS, koji realizuje Helvetas Swiss Intercooperation. Sadržaj iste predstavlja isključivu odgovornost Instituta GAP i ne odražava nužno gledišta Evropske unije, Švajcarske i Švedske.

©DEMOS Objavljeno: jula 2024, Priština, Kosovo

Pregled izveštaja

Godišnji opštinski budžet predstavlja jedan od glavnih instrumenata za finansiranje infrastrukturnih projekata i promovisanje privrednog razvoja na lokalnom nivou. On obezbeđuje pružanje delotvornih i kvalitetnih usluga građanima, a efektivno upravljanje budžetom obezbeđuje odgovorno finansijsko planiranje i jednaku raspodelu resursa za celokupan rast i razvoj opština. Jasno planiranje podržava dugoročni razvoj, pomažući opštinama da ispune svoje buduće potrebe. Pored toga, detaljni budžeti obezbeđuju odgovornost i transparentnost, omogućavajući građanima da vide kako se njihov novac troši, ulivajući im time poverenje u lokalnu upravu. Opštine investicijama, subvencijama i zapošljavanjem, mogu uticati na društvenu jednakost. Planovi budžeta za 2025. godinu 15 opština obuhvaćenih ovom analizom ukazuju na rast od 2–11% godišnjih budžeta. Međutim, opštine i dalje nisu uspele jasno da povežu srednjoročne prioritete i godišnji budžet, a većina njih nije analizirala budžetske rizike za 2025. godinu, uključujući nasleđene nepredviđene obaveze i one koje mogu proisteći iz sudskih odluka.

Veći deo opština obuhvaćenih ovim izveštajem troši polovinu svog budžeta (oko 50%) na plate i dnevnice, sa time da su najveći izdaci za ovu kategoriju uočeni u opštinama Junik i Kamenica, sa 66% odnosno 59%. S druge strane, kapitalne investicije predstavljaju drugu najvažniju kategoriju za većinu opština. Svih 15 opština analiziranih u ovom izveštaju planiralo je da realizuje 670 kapitalnih projekata, za koje će iz budžeta izdvojiti 88 miliona evra. Od ovog iznosa će samo 17 miliona otići na nove projekte, dok će 71 milion evra biti upotrebljen za projekte koji se nastavljaju iz 2024. godine. Pozitivno je to što je većina planiranih projekata van gradskih centara, uključujući i lokalitete na kojima žive manjine. Što se tiče planova za subvencije, Rahovec i Podujevo će najveći deo sredstava trošiti na poljoprivredu (44% i 41%), dok će Dragaš uložiti u kulturu, omladinu i sport (35%). U Prizrenu i Vitiji, budžet za subvencije je alociran kancelarijama predsednika opština, a zatim se raspoređuje u zavisnosti od potreba i smernica koje odrede predsednici opština.

Sa izuzetkom Gračanice, 14 drugih opština održalo je budžetske rasprave o Srednjoročnom budžetskom okviru (SBO). Generalno, broj građana na ovim raspravama je i dalje veoma mali. Neke opštine, kao što je Suva Reka, organizovale su više budžetskih rasprava sa građanima i dale su više detalja u zapisnicima. Druge opštine, iako velike po broju stanovnika, kao što su Peć i Prizren, održale su manje budžetskih rasprava. Nalazi proizašli iz ovog izveštaja, iz analize budžetskih rasprava i usvojenog SBO-a, ukazuju na pozitivan korak koji su opštine preduzele kada je reč o budžetiranju, time što su duž budžetskih rasprava uspele da odgovore na neke od zahteva građana. Međutim, veliki broj ovih zahteva ostao je van nacrtu budžeta i ni u kom slučaju opštine nisu dale nikakvo objašnjenje ili razlog zašto ovi zahtevi nisu uzeti u obzir. U 12 od 15 analiziranih opština, jedan broj zahteva građana uključen je u usvojeni SBO 2025–2027. Konkretno, Opština Podujevo je u SBO uključila 15.3% zahteva građana (11 od ukupno 72 predloga), Suva Reka 13% (24 od ukupno 180 predloga), Prizren 9% (9 od ukupno 95 predloga) itd. Sa druge strane, rodni jaz je, kada je reč o učesnicima na ovim konsultacijama, i dalje veliki, sa time da su većinu učesnika činili muškarci.

Način na koji se budžet troši i politike koje se preduzimaju mogu promovisati rodnu ravnopravnost ili pojačati postojeće nejednakosti. Prilikom planiranja početnog budžeta za 2025. godinu, samo šest od 15 opština koje su deo analize, uključujući Prizren, Podujevo, Orahovac, Vitinu, Obilić i Gračanicu, uključilo je koncept rodno odgovornog budžetiranja u SBO 2025–2027. osnovnim podacima o broju radnika u opštinama ili broju korisnika subvencija.

1. Uvod

Srednjoročni budžetski okvir (SBO) je početni dokument koji svaka opština priprema u godišnjem budžetskom ciklusu, koji se mora usvojiti u skupštini opštine, do 30. juna svake godine.¹ Opštinski budžet je osnovni dokument i instrument kojim opština predviđa realizaciju svojih planova. Posredstvom budžeta, opština pokazuje i pruža podršku ključnim sektorima i pokazuje svoju usmerenost ka pitanjima koja pripadaju poljima infrastrukture, zdravlja, obrazovanja, omladine, poljoprivrede, socijalnim, ekološkim pitanjima ili čak i pitanju podizanja kapaciteta ljudskih resursa.

Štaviše, izrađen u skladu sa budžetskim ograničenjima opštinskih prihoda, zacrtanim prvim cirkularom koji predviđa vladine grantove i sopstvena sredstva,² koji izdaje Ministarstvo finansija, rada i transfera (MFRT) do 15. maja³ svake godine, a koji je u skladu sa Srednjoročnim okvirom rashoda (SOR) koji Vlada Kosova⁴, usvaja do 30. aprila⁵ svake godine, SBO u većini slučajeva sadrži planove opštine i za kapitalne investicije koje će biti realizovane u narednoj godini. SBO takođe služi i kao početni dokument za izradu nacрта godišnjeg budžeta, koji se mora dostaviti skupštini opštine do 1. septembra. Do ovog perioda, po potrebi, MFRT može izdati i druge budžetske cirkulare⁶, koji se moraju uzeti u obzir u procesu izrade godišnjeg budžeta opštine. Zatim, nakon razmatranja u skupštini opštine tokom meseca septembra, isti mora biti usvojen do 30. septembra. U slučaju da je budžetski dokument usvojen u skupštini opštine sačinjen prema kriterijumima koji su takođe predstavljeni u budžetskim cirkularima, isti ne može podlagati izmenama Vlade i ministra /Ministarstva MFRT.⁷

Kao deo procesa izrade SBO-a, opštine održavaju javne konsultacije na kojima u sklopu budžetskih rasprava i pismenih i elektronskih konsultacija primaju predloge i zahteve građana. Na osnovu Administrativnog uputstva Ministarstva administracije lokalne uprave (MALU) za otvorenu upravu u opštinama, nakon izrade nacрта SBO-a, opštine su dužne da organizuju javne konsultacije o istom, a organizovanje budžetskih rasprava predstavlja jedno sredstvo konsultacija.⁸ Nakon toga, u fazi pripreme nacрта budžeta, opština i skupština opštine su takođe dužne da održe budžetske rasprave sa građanima, na osnovu Zakona o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima, a u nekim slučajevima je ovo zahtev koji proizilazi i iz budžetskog (ih) cirkulara.

U ovom izveštaju, Institut GAP analizira glavna dešavanja u vezi sa planiranjem budžeta 15 opština na Kosovu za 2025. godinu, analizirajući usvojeni SBO 2025–2027, uključujući analizu raspodele kapitalnih investicija širom različitih lokaliteta, koliko su marginalizovane grupe uključene u budžet, kao što su žene i

1 Ministarstvo finansija, rada i transfera. [Budžetski cirkular 2025/1](#). Pristupljeno 3. jula 2024.

2 Treba napomenuti da je obračun nivoa vladinih grantova dat u prvom cirkularu 2025/1 pripremljen koristeći podatke iz popisa stanovništva sprovedenog 2011. godine. U međuvremenu, na Kosovu je tokom 2024. godine sproveden popis stanovništva i nije poznato da li će MFRT ažurirati viša budžetska ograničenja i za budžet za 2025. godinu ili ne. U vreme izrade ove analize, date promene nisu nastupile.

3 Službeni list. [Zakon br. 03/I-221 o izmeni i dopuni Zakona br. 03/I-048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima](#). Član 6.

4 Podrazumeva centralnu vladu.

5 Ibid, član 19.

6 Obično se drugi budžetski cirkulari izdaju da bi se dobili ažurirani podaci za bilo koju kategoriju, kao što je tačan broj zaposlenih u opštinama, da bi se odrazile promene nakon inputa dobijenih iz usvojenog SBO-a, foruma organizovanih sa opštinskim vlastima itd.

7 [Zakon br. 03/I-048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima](#). Član 20.5.

8 Ministarstvo administracije lokalne uprave. [Administrativno uputstvo \(MALU\) br. 04/2023 o otvorenoj upravi u opštinama](#). Članovi 17 i 22.

manjine, kao i koliko su opštine uključene u pripremu budžeta, organizovanjem javnih konsultacija. Među opštinama koje su bile predmet analize u ovom izveštaju bile su Glogovac, Kačanik, Peć, Kamenica, Obilić, Gračanica, Suva Reka, Orahovac, Klina, Vitina, Dragaš, Junik, Uroševac, Podujevo i Prizren. Ove opštine su istovremeno korisnici dodatne podrške u različitim aktivnostima Helvetasa (Demosa) tokom 2025. godine. Takođe, izbor ovih opština je načinjen kao rezultat saradnje DEMOS-a i opština u vezi sa „društvenim ugovorom“;⁹ na osnovu veličine opština, prema njihovoj demografskoj i geografskoj dimenziji; kao i u zavisnosti od broja naseljenih mesta u kojima živi značajan broj ili procenat pripadnika nevećinskih zajednica.

2. Budžet za 2025. godinu: prihodi i rashodi opština

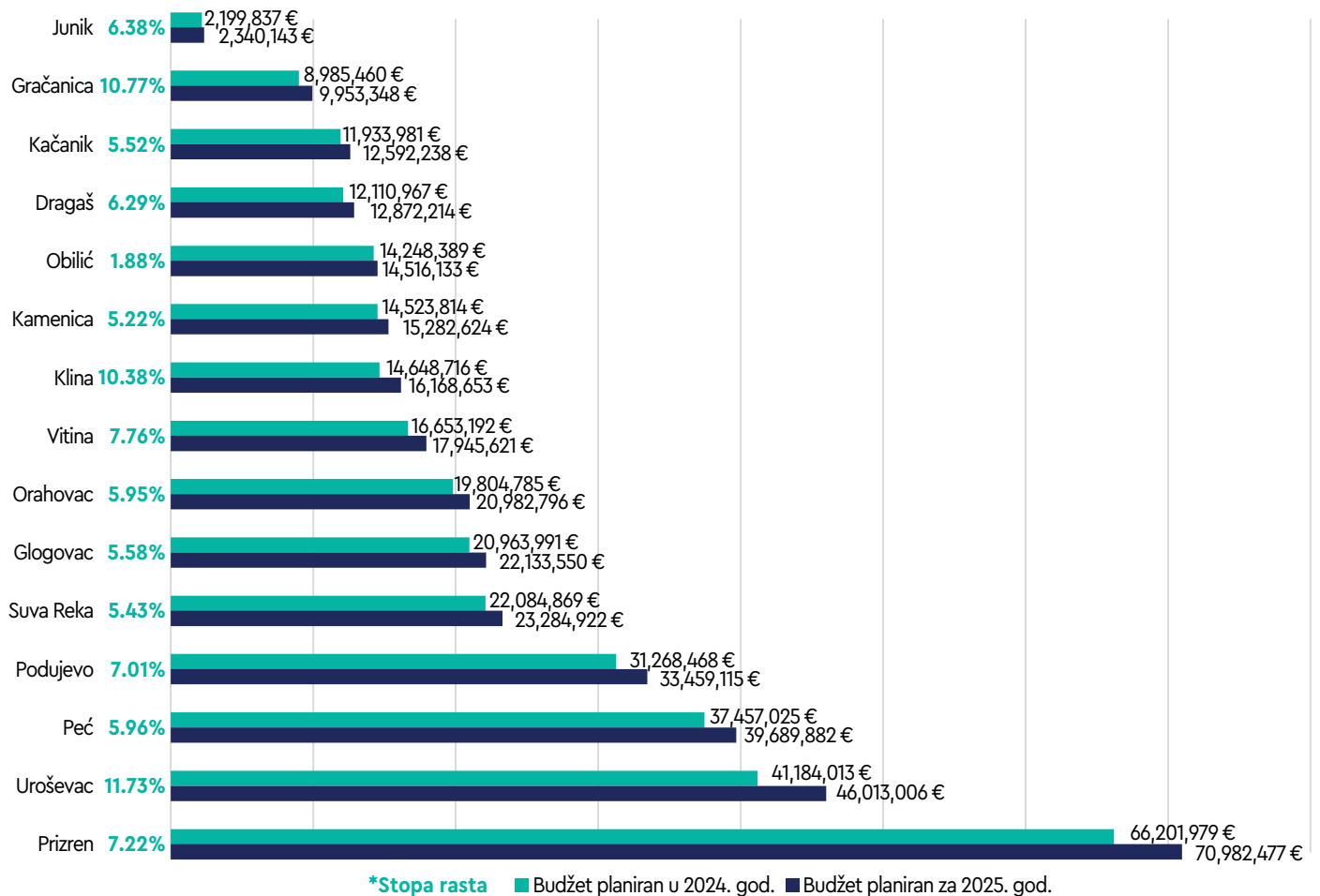
Opštinski budžet potiče iz tri izvora: iz vladinih grantova (opšti grant, grant za obrazovanje i grant za zdravstvo), iz sopstvenih prihoda i iz drugih prihoda. Vladini grantovi se nude na godišnjoj osnovi za obrazovanje, zdravstvo i zavise od broja stanovnika i geografske veličine svake opštine. Opštine ubiraju sopstvene prihode kao rezultat obavljanja svojih delatnosti, propisanih nadležnostima opština i u skladu sa opštinskim propisima koji uređuju poreze, novčane kazne i takse. Sa druge strane, ostali prihodi nisu godišnji, oni mogu proizaći iz projekata koje podržavaju ministarstva, vladine agencije, javna preduzeća ili međunarodni donatori.

2.1 Lokalni ekonomski razvoj

Privrednim rastom zemlje i povećanjem budžetskih prihoda, svake godine raste i godišnji budžet opština. Ova promena opštinskog budžeta može se odraziti na prioritete i razvojne strategije svake opštine. Analiza planiranog budžeta 15 opština za 2025. godinu ukazuje na trend rasta budžeta svake opštine. Za 2025. godinu, Opština Uroševac beleži najveći porast budžeta za oko 11.7%, za kojom sledi Gračanica sa oko 10.8% i Klina sa oko 10.4%. Sa druge strane, najniža stopa rasta budžeta se beleži u Opštini Obilić, sa godišnjim povećanjem od 1.88%.

⁹ Društveni ugovor je sporazum između opštine i jedne zajednice ili lokaliteta da se ispoštuju potrebe date zajednice iznete tokom javnih konsultacija. Opština svoju obavezu uključuje u budžet i druge važne dokumente kako bi se potom propratio napredak u ispunjavanju te preuzete obaveze.

Grafikon 1. Planirani budžeti opština i njihova godišnja razlika

Izvor: Srednjoročni budžetski okvir za 2025–2027 uključenih opština

U usvojenom dokumentu SBO 2025–2027, opštine su generalno predstavile svoje srednjoročne prioritete, međutim, u većini slučajeva su oni brojni i značajno prevazilaze mogućnosti godišnjeg opštinskog budžeta, pa je posledično teško napraviti korelaciju između godišnjeg budžeta i konkretnih srednjoročnih prioriteta. Ovakva pojava je i dalje primetna u predlogu godišnjeg budžeta vlade centralnog nivoa.¹⁰ Takođe, većina opština nije analizirala rizike sa budžetske tačke gledišta tokom 2025. godine, kako isti mogu uticati na realizaciju njihovog plana rada, kao što su nasleđena nepredviđena zaduženja, ali i one koje mogu nastati tokom godine, usled sudskih odluka. Ovo stanje može imati nekoliko implikacija. Pre svega, bez povezivanja budžeta sa srednjoročnim i dugoročnim planovima i strategijama opštine, pa čak i zemlje, postoji opasnost da se ciljevi ovih strategija ne postignu. Ovi dokumenti mogu uključivati lokalne strategije ekonomskog razvoja ili lokalne ekološke akcione planove ili čak strategije za integraciju zajednice. Drugo, ne uzimanje u obzir nepredviđenih zaduženja, ne samo nasleđenih, već i onih koji mogu nastati duž godine, usled sudskih odluka, može stvoriti neočekivano finansijsko opterećenje po opštine. Ova zaduženja mogu primorati opštine da smanje budžete za važne projekte ili sprečiti pokretanje ili finalizaciju određenih projekata. Treće, ovo takođe ukazuje na nedostatak efikasnog upravljanja finansijskim resursima, što shodno može uticati na revizorsko mišljenje, koje se obično odražava na učinak ili dobar ili loš ugled opštine.

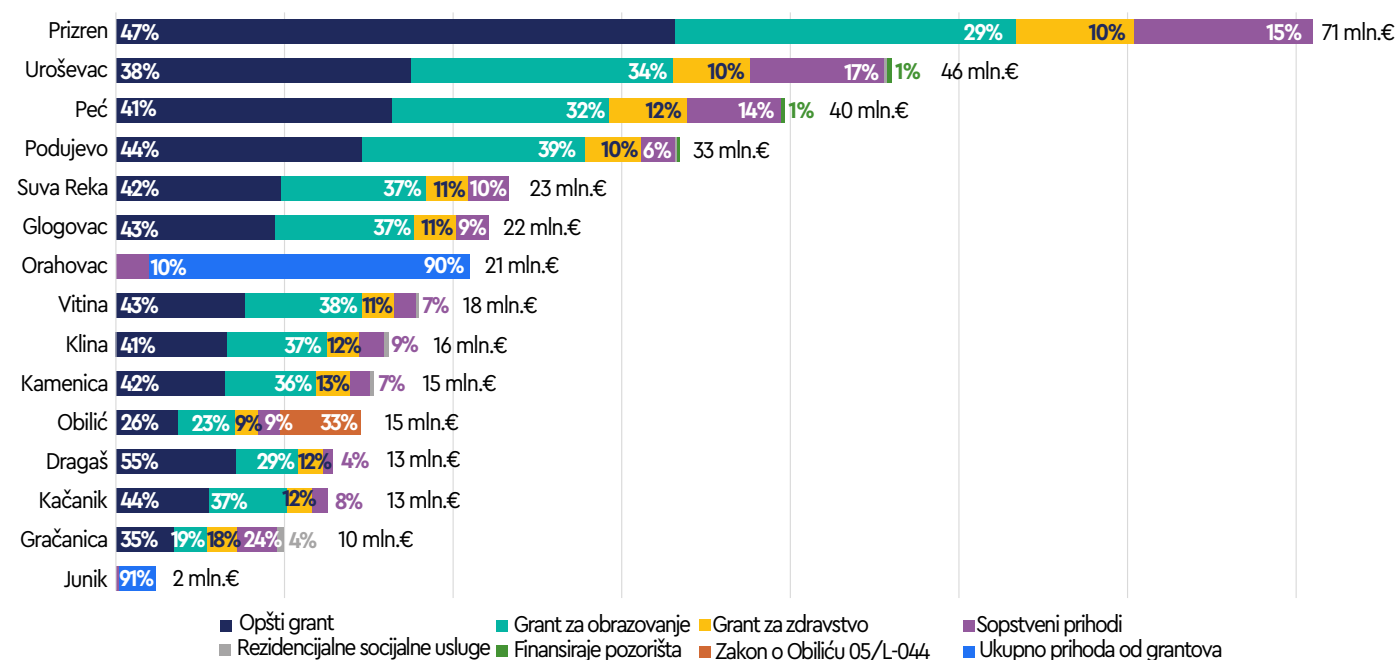
¹⁰ Institut GAP. [Potreba za osnivanjem nezavisne fiskalne institucije na Kosovu](#)

Da bi ispunile svoje ciljeve u 2025. godini, opštine će koristiti prihode iz godišnjih transfera vlade na centralnom nivou, lokalne poreze, kao i doprinose iz različitih projekata i grantova. Kao što se može videti na grafikonu 2, Opšti grant¹¹ čini veći deo prihoda, i u procentualnom smislu se nalaze u rasponu od 26% u Obiliću do više od 50% budžeta, odnosno 55%, u Dragašu. Takođe, Grant za obrazovanje¹² i Grant za zdravstvo¹³ značajno doprinose prihodima opština, u rasponu od 19% u Gračanici do 39% u Podujevu za obrazovanje, i od 9% u Obiliću do 18% u Gračanici za zdravstvo. Glavna razlika između prihoda opština ostaje uglavnom u učešću sopstvenih prihoda u godišnjem budžetu. Neke od opština i dalje nisu ostvarile napredak u povećanju osnovice sopstvenih prihoda, sa time da učešće ove kategorije u godišnjem budžetu u nekim slučajevima iznosi samo 4%, kao što je Dragaš. Sa druge strane, u nekim drugim opštinama, učešće ove kategorije dostiže i do 24%, kao što je to slučaj u Gračanici.

2.2 Sopstveni prihodi

Kada je reč o načinu predstavljanja izvora prihoda, u SBO 2025–2027, za razliku od drugih opština, opštine Orahovac i Junik nisu podelile grantove po kategorijama, već su ih predstavile kao jednu kategoriju. Način na koji su opštine Orahovac i Junik predstavile ove grantove nije ispravan i kosi se sa predlozima Ministarstva finansija datim u prvom budžetskom cirkularu, objavljenom za potrebe opština.¹⁴ Ovi cirkulari predviđaju budžet svake opštine, polazeći od grantova a od opština se takođe traži da tokom izrade budžeta ispoštuju pravila koja omogućuju potpunu jasnost procesa trećim stranama.

Grafikon 2. Izvori finansiranja opština za 2025. godinu

Izvor: Srednjoročni budžetski okvir za 2025–2027 uključenih opština

Sopstveni prihodi su finansijska sredstva koja opštine prikupljaju iz internih izvora, koji uključuju lokalne takse, naknade za usluge i prihode od opštinske imovine.

¹¹ Prema [Zakonu o finansiranju lokalne uprave](#) (ZFLU), član 24, 10% ukupnih prihoda centralne vlade se dodeljuje opštinama u skladu sa formulama propisanim zakonom.

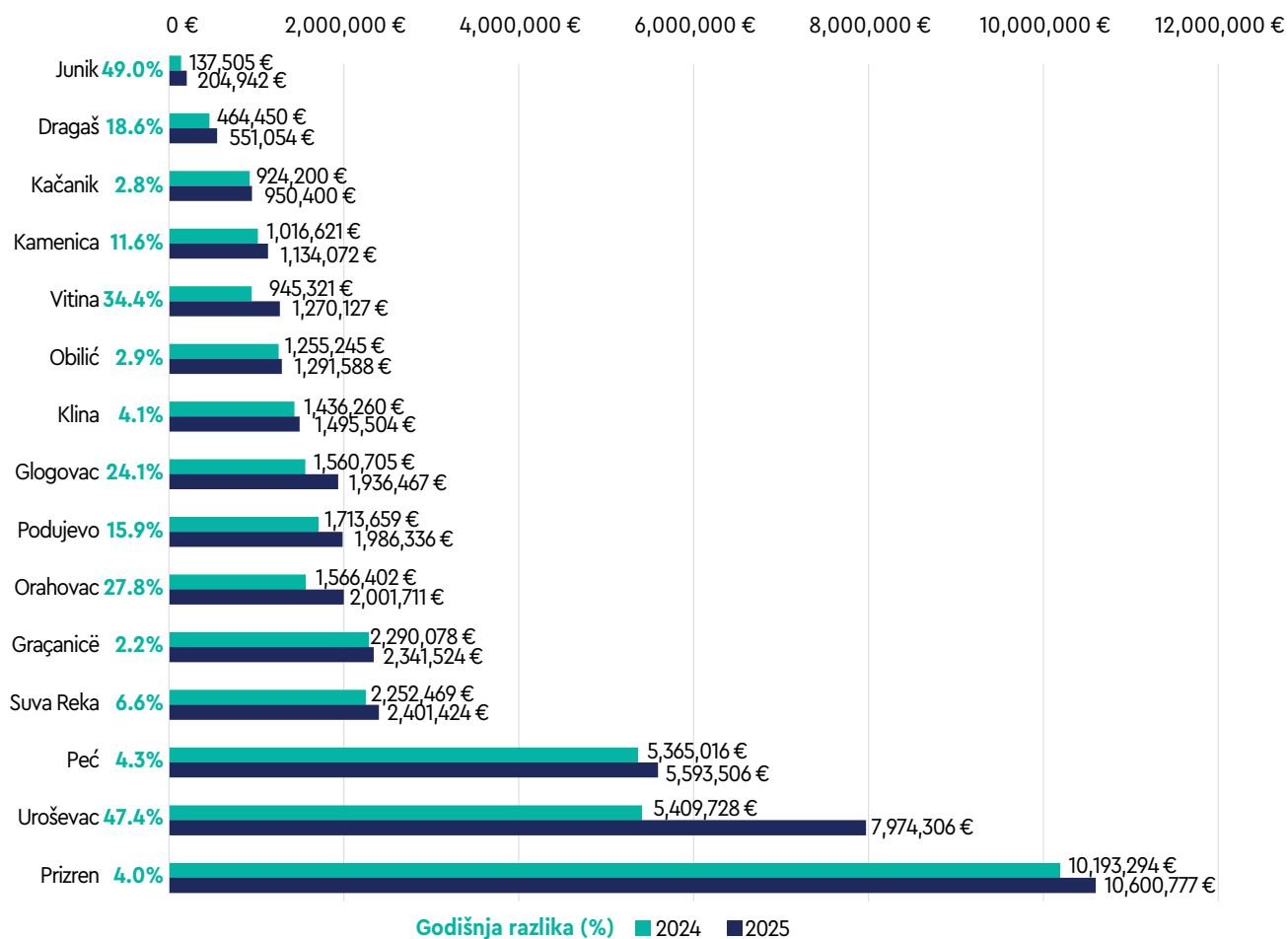
¹² Ibid. Na osnovu otvorenog sistema finansiranja, koristeći kriterijume Ministarstva nauke, tehnologije i obrazovanja u formuli downiverzitetskog obrazovanja.

¹³ Ibid. Na osnovu otvorenog sistema finansiranja, koristeći kriterijume Ministarstva zdravlja u formuli primarnog zdravlja.

¹⁴ Ministarstvo finansija, rada i transfera. [Budžetski cirkular za lokalni nivo](#). str. 16.

Ovi prihodi su važni jer daju opštinama određeni nivo finansijske nezavisnosti, omogućavajući im da samostalno donose odluke o javnim investicijama i rashodima. Za razliku od drugih prihoda kao što su opšti grant i posebni grantovi, koji su često namenjeni za posebne namene i moraju da ispune uslove koje postavlja centralni nivo, sopstveni prihodi se mogu fleksibilnije koristiti za zadovoljavanje specifičnih potreba lokalne zajednice, u okviru opštinske nadležnosti, isključujući kategoriju zarada. Opštine sa najvećim planiranim porastom sopstvenih prihoda tokom 2025. godine su Junik sa 49%, Uroševac sa 47.4%, Vitina sa 34.4% i Orahovac sa 27.8%. Sa druge strane, opštine sa najmanjim porastom sopstvenih prihoda za datu godinu su Gračanica sa 2.2%, Kačanik sa 2.8% i Obilić sa 2.9%.

Grafikon 3. Sopstveni prihodi opština i njihova godišnja razlika

Izvor: Srednjoročni budžetski okvir za 2025–2027 uključenih opština

2.3 Planiranje rashoda za 2025. godinu.

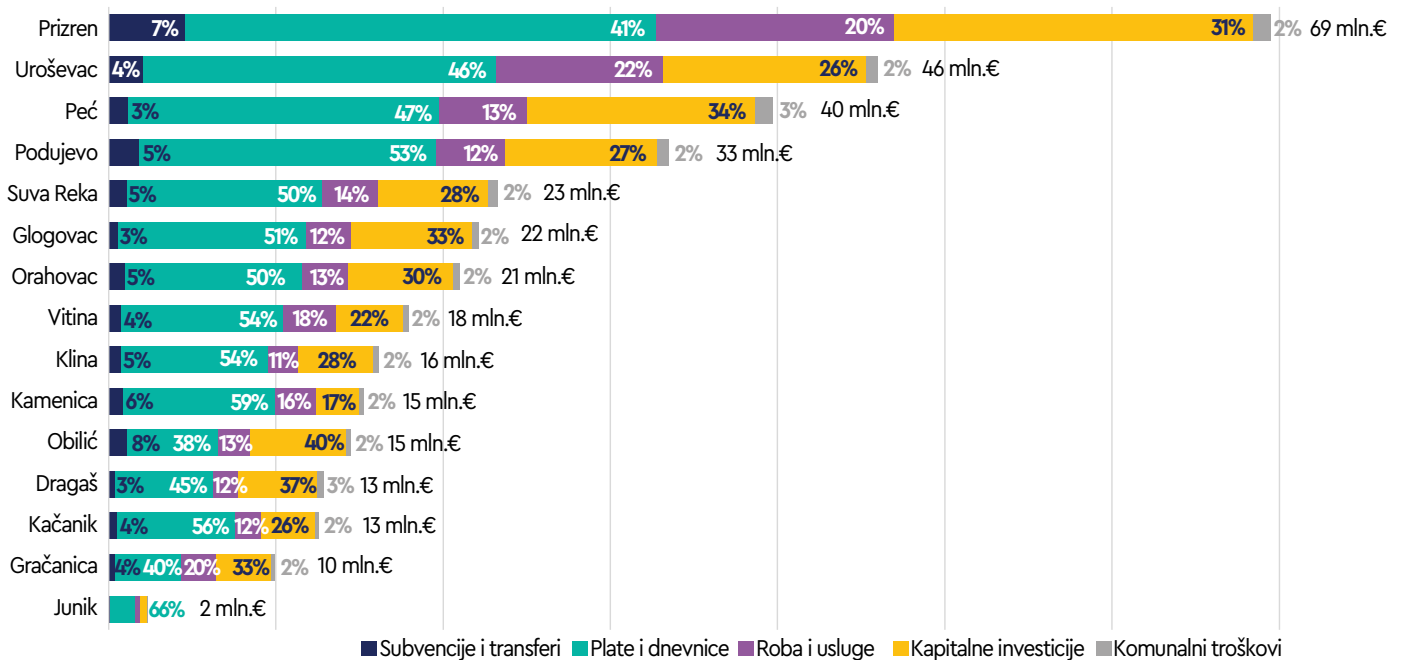
Opštine troše svoj budžet da zadovolje različite potrebe zajednice i da podrže lokalni razvoj. Ovi rashodi uključuju subvencije i transfere za pomoć posebnim sektorima, zarade i dnevnice opštinskih službenika, robu i usluge neophodne za svakodnevni rad opštine, kapitalne investicije za osmišljavanje velikih infrastrukturnih projekata, kao i komunalne troškove za pokrivanje operativnih troškova. Rashodi variraju od opštine do opštine, u zavisnosti od njihovih prioriteta i specifičnih potreba.

Kategorija plata i dnevnica zauzima najveći procenat budžeta u većini opština. Veći deo opština troši više od polovine svog budžeta na plate i dnevnicе, sa

time da su najveći izdaci za ovu kategoriju uočeni u opštinama Junik i Kamenica, sa 66% odnosno 59%. S druge strane, kapitalne investicije predstavljaju drugu najvažniju kategoriju za većinu opština, sa procentima u rasponu od 40% u Opštini Obilić (istovremeno i najvažnija kategorija za ovu opštinu) ili 17% u Opštini Kamenica.

Opštine sa najvećim rashodima u kategoriji roba i usluga su opštine Uroševac sa 22% budžeta, za kojom slede opštine Gračanica i Prizren sa po 20%. Sa druge strane, kategorija subvencija i transfera, kao i komunalnih troškova, zauzimaju mali procenat budžeta u svim opštinama.

Grafikon 4. Kategorije rashoda opština za 2025. godinu

Izvor: Srednjoročni budžetski okvir za 2025–2027 uključenih opština

Čak i javne investicije opština beleže rast iz godine u godinu, ali problemi koji odlikuju ove investicije ostaju isti i ponavljaju se u kontinuitetu. S tim u vezi, jedan od najvećih problema je nemogućnost opština da realizuju investicije u predviđenom roku, zbog čega ih prenose iz godine u godinu. Na osnovu nalaza Nacionalne kancelarije za reviziju, razlozi zbog kojih se projekti prenose iz godine u godinu na lokalnom nivou, uključuju neodgovarajuće planiranje investicionog projekta, neizdvajanje kompletnih finansijskih sredstava u budžetu za investicioni projekat, imovinski sporovi na terenu i nedostatak tehničkih i profesionalnih kapaciteta privatnih kompanija za izvođenje javnih radova.¹⁵

Od 15 opština analiziranih u ovom izveštaju, tokom prve faze planiranja budžeta za narednu 2025. godinu, predviđeno je 670 kapitalnih projekata. Od ovog broja, 500 projekata će biti preneto iz 2024. godine, sa time da ove opštine planiraju 170 novih projekata. Ako to prikažemo u procentima, samo 25% projekata koje planira 15 opština biće novi, dok će 75% biti preneti.

Četiri opštine (Glogovac, Prizren, Uroševac i Obilić) nisu predvidele nijedan novi projekat za 2025. godinu. Na visoki procenat prenetih projekata naišlo se i u Dragašu, Gračanici, Kamenici i Podujevu. Opština koja će imati najmanje kapitalnih projekata koje će preneti u narednu godinu je Peć. U ovoj opštini, od 89 planiranih projekata, samo 13 su projekti koji se prenose.

¹⁵ Nacionalna kancelarija za reviziju. [Vrednost za dati novac za izgradnju lokalnih i regionalnih puteva](#). Str. 10 i str. 21.

Za 670 projekata predviđenih u prvoj fazi planiranja budžeta za 2025. godinu u ovih 15 opština, iznos izdvojenog budžeta iznosi blizu 88 miliona evra. Samo 17 miliona evra (19 %) ovih sredstava će otići na nove projekte, dok će 71 milion evra (81 %) ostati na raspolaganju za projekte koji se prenose iz 2024. godine.

Tabela 1. Planirane kapitalne investicije za 2025. godinu u 15 kosovskih opština prema SBO-u, usvojene u skupštinama opština tokom juna 2024.

Opštine	Broj kapitalnih projekata	Broj novih kapitalnih projekata	Procenat novih kapitalnih projekata	Broj projekata koji će biti preneti iz 2024. godine	Procenat prenetih kapitalnih projekata	Finansijski iznos novih projekata (evra)	Finansijski iznos prenetih projekata (evra)	Koliko je ovih projekata obećano u predizbornoj kampanji
Dragaš	57	22	39%	35	61%	1,407,673	2,908,630	5
Glogovac	39	0	0%	39	100%		6,225,103	4
Uroševac	59	0	0%	59	100%		4,925,951	6
Gračanica	21	6	29%	15	71%	500.000	1,816,082	
Junik	38	12	32%	26	68%	1,340,000	3,616,326	6
Kačanik	28	14	50%	14	50%	1,187,000	1,382,000	11
Kamenica	17	2	12%	15	88%		7,618,000	4
Klina	29	4	14%	25	86%	1,020,000	2,063,653	7
Obilić	25	0	0%	25	100%	-	5,157,826	7
Peć	89	76	85%	13	15%	9,367,595	2,202,956	9
Podujevo	62	13	21%	49	79%	€ 922.000	6,573,530	12
Prizren	129	0	0%	129	100%	-	20,179,741	16
Orahovac	6	2	33%	4	67%	-	2,701,576	3
Suva Reka	71	19	27%	52	73%	1,438,048	3,139,000	6
Vitina	/	/	/	/	/	/	/	/

Opština Vitina nije u SBO-u stavila spisak svojih kapitalnih projekata. Izvor: Srednjoročni budžetski okvir za 2025–2027 uključenih opština, Lična karta opština – GAP, Budžet Kosova za 2023. i izborni programi predsednika opština.

Na osnovu analiziranih podataka, skoro polovina lokaliteta neće ostvariti koristi od budžeta za kapitalne investicije u 2025. godini. Shodno tome, 15 analiziranih opština čine 565 lokaliteta, od kojih je 285 lokaliteta uključeno u kapitalne projekte koji su planirani u prvoj fazi za 2025. godinu, dok 280 lokaliteta nije uključeno. Pokazuje se pozitivnim to što je značajan broj opština predvideo finansijski najskuplje projekte van centra grada. U nekim slučajevima, kao što je to slučaj u opštini Peć, planirano je da se najveći infrastrukturni projekat 2025. godine realizuje na lokalitetu naseljenom manjinama. Ispostavlja se da su kapitalni projekti za koje se očekuje da budu realizovani ili finalizirani u narednoj godini, u većini slučajeva obećani od predsednika opština, tokom kampanje za lokalne izbore 2021. godine. Shodno tome, od 670 planiranih projekata u 15 opština u kampanji je obećano samo njih 96 ili 14.3%.

Tabela 2. Broj lokaliteta koji su obuhvaćeni budžetom za 2025. godinu za kapitalne projekte, procenjen u 15 opština

Opštine	Broj lokaliteta	Broj lokaliteta uključenih u kapitalne investicije	Broj lokaliteta koji nisu uključeni u kapitalne investicije	Lokalitet na kome je predviđena realizacija najskupljeg kapitalnog projekta
Dragaš	35	25	10	Brezna
Glogovac	36	28	8	Centar
Uroševac	43	15	28	Jezerce
Gračanica	15	12	3	Centar
Junik	2	2	0	Centar
Kaćanik	28	11	17	Centar
Kamenica	53	12	41	Žuja
Klina	42	15	27	Dolac
Obilić	19	11	8	Centar
Peć	69	39	30	Vitimirica (naseljeno manjinama)
Podujevo	77	42	35	Centar
Prizren	74	42	32	Centar
Orahovac	33	4	29	Opteruša
Suva Reka	39	27	12	Centar
Vitina	/	/	/	/

Opština Vitina nije u SBO-u stavila spisak svojih kapitalnih projekata.
Izvor: Srednjoročni budžetski okvir za 2025–2027 uključenih opština

Iako kategorija subvencija i transfera zauzima relativno mali procenat ukupnog budžeta opština, one su veoma važne jer pomažu da se finansijski podrže projekti i inicijative koji doprinose ekonomskom i socijalnom razvoju lokalnih zajednica. Opštine subvencijama mogu da podrže različite oblasti kao što su poljoprivreda, obrazovanje, kultura, sport i zdravstvo, time poboljšavajući kvalitet života građana.

Analizirajući SBO opština, može se primetiti da opštine imaju različite prioritete u svojim rashodima za subvencije. U opštinama Orahovac i Podujevo, značajan procenat sredstava odlazi na poljoprivredu (44% odnosno 41%). Sa druge strane, Opština Dragaš oko 35% svojih subvencija posvećuje kulturi, omladini i sportu. U slučaju Opštine Prizren, većina subvencija se budžetira Kabinetu predsednika opštine (99%), dok u Opštini Vitina 93% subvencija se budžetira administraciji. Ove kancelarije ili direkcije zatim dodeljuju ove subvencije u zavisnosti od potreba i opredeljenja predsednika opština ili direktora opštinskih direkcija.

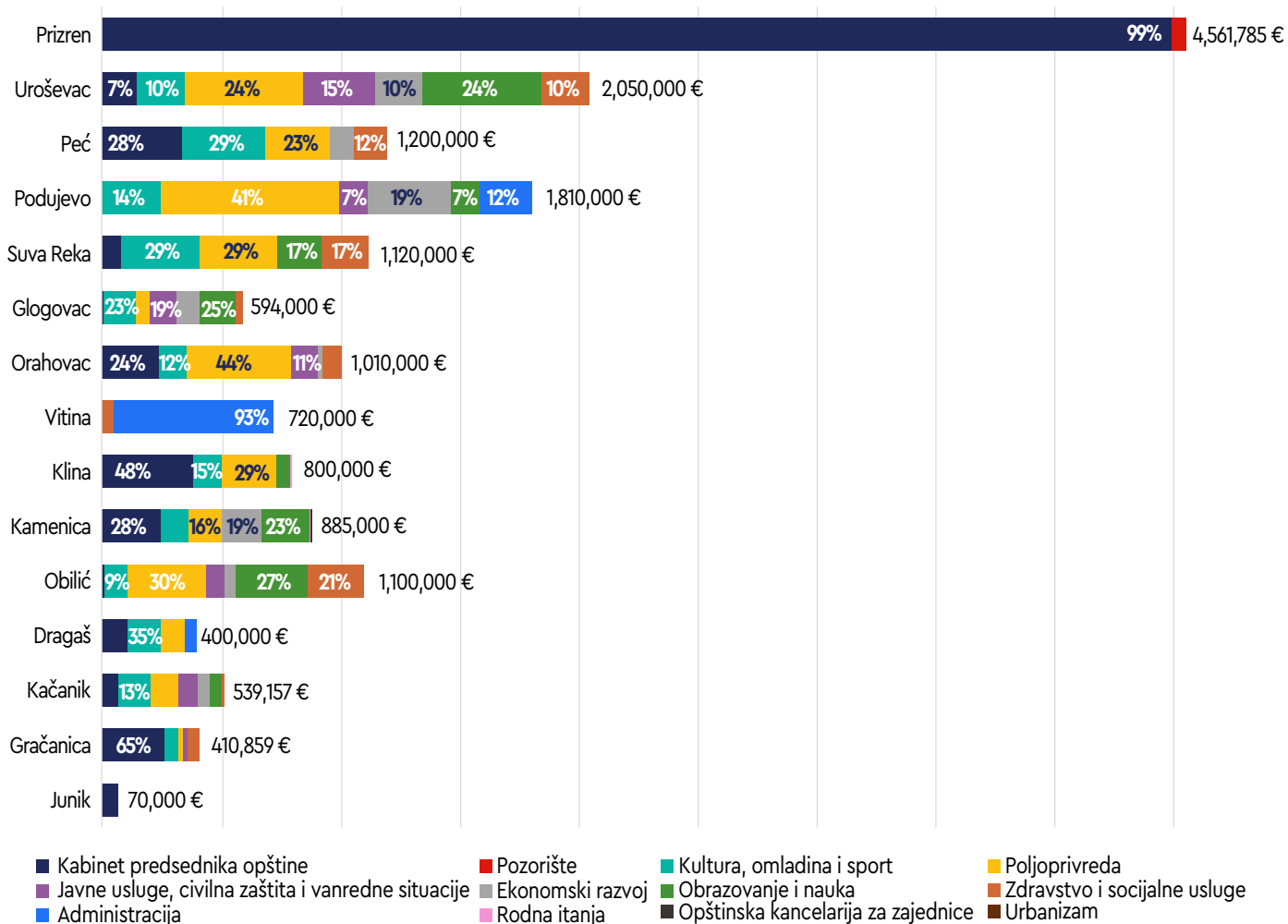
Međutim, po svemu sudeći, opštine nisu tačno opredeljene za svoje prioritetne oblasti, što povećava diskreciono pravo opštine i predsednika opštine kada je reč o budžetskim izdvajanjima, što može biti rađeno i na ad-hoc osnovi. Još jedna važna kategorija ostaju obrazovanje i nauka, gde prednjači Opština Obilić sa 27% budžeta subvencija usredsređenih na ovu kategoriju, za kojom slede opštine Glogovac, Uroševac i Kamenica.

Dve kategorije sa najnižim nivoom subvencija i transfera su kategorije rodni pitanja i zajednice. Dodelu subvencija za kategoriju rodni pitanja predviđaju samo Opština Klina i Opština Kamenica, sa 1% od ukupnog iznosa. Međutim, jedino je

Opština Kamenica predvidela dodelu subvencija Opštinskoj kancelariji za zajednice i povratak, u iznosu od 5 hiljada evra, ili 1% od ukupnog iznosa. Ovo zapravo ukazuje da opština, ovim pitanjima pridaje malu pažnju ili prioritet. Takođe, ovo može učiniti da se ne odgovori na specifične potrebe ovih kategorija, što može pogoršati postojeće nejednakosti. Sa stanovišta rodni pitanja, tako mali procenat subvencija možda neće biti dovoljan da podrži važne programe rodne ravnopravnosti i odgovoriti na nove potrebe koje se pojave u ovoj oblasti.

2.4 Kategorija subvencija u 15 kosovskih opština

Grafikon 5. Raspodela subvencija po opštinama u 2025. godini

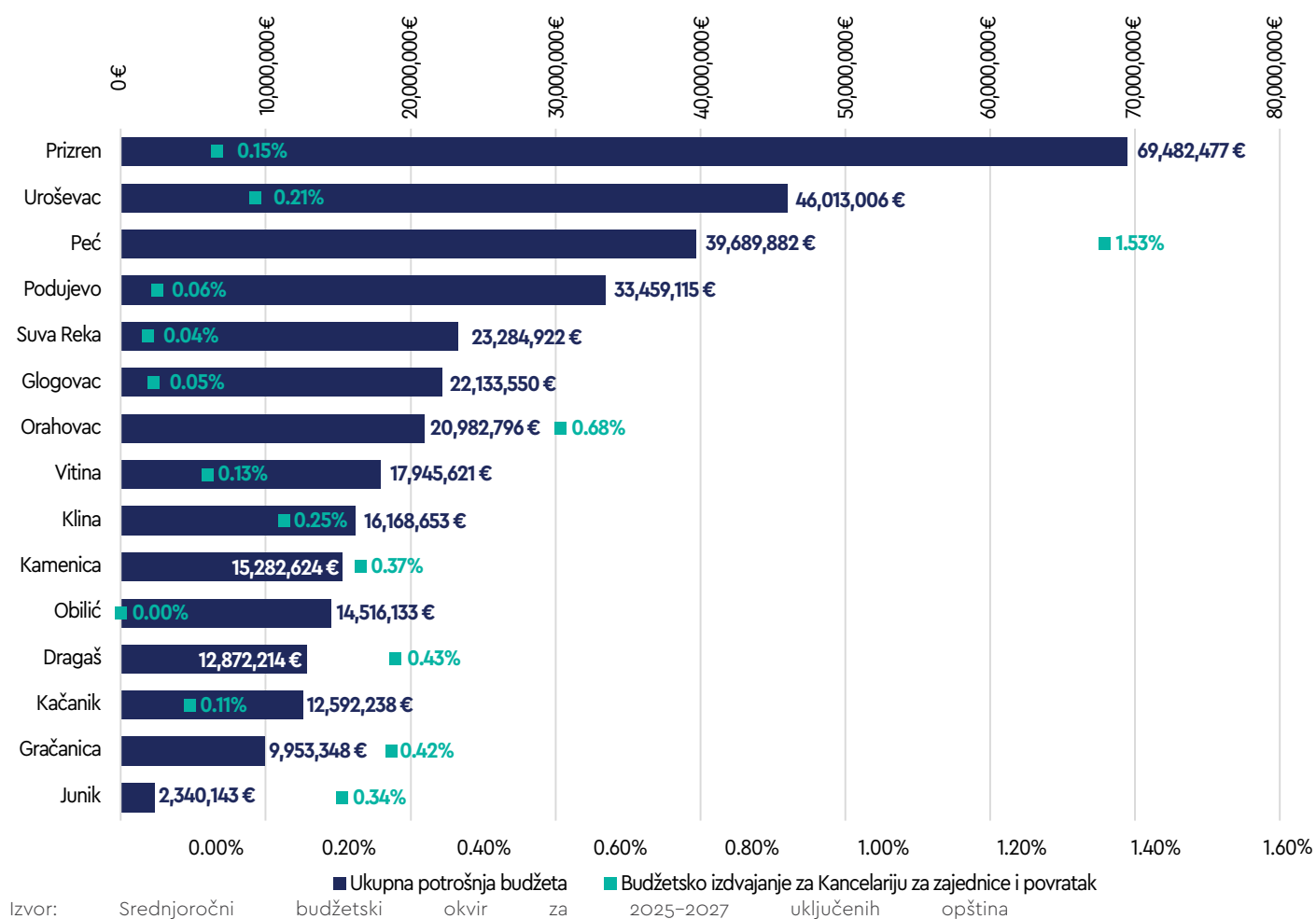
Izvor: Srednjoročni budžetski okvir za 2025–2027 uključenih opština

Što se tiče opštih troškova za ove dve kategorije, Opština Peć ima najveći procenat budžetskih izdvajanja za Opštinsku kancelariju za zajednice i povratak sa 1.53% od ukupnog budžeta (većina izdvojena za kapitalne investicije), za kojom sledi Orahovac sa 0.68% i Kamenica sa 0.37%.¹⁶ Sa druge strane, neke opštine kao što su Obilić i Suva Reka dodeljuju veoma mali budžet za potrebe ove kancelarije. Ako napravimo uporedbu po ekonomskim kategorijama, može se zaključiti da najveći deo odlazi na kategoriju plata i dnevnica, za kojom sledi kategorija roba i usluga. Ove kancelarije nemaju zakonom definisanu ulogu u izradi budžeta. Ono što se dešava u praksi je da ove kancelarije ostvaruju dobru koordinaciju sa odborima za zajednice u skupštinama opština, nakon čega ovi odbori guraju napred zahteve i potrebe zajednica tokom

¹⁶ U nekim opštinama uopšte ne živi nijedna zajednica, kao što je prikazano na grafikonu 12 u Prilogu.

izrade (diskusije) budžeta. Razlog je taj što su odbor za zajednice, zajedno sa odborom za politiku i finansije, jedini obavezni odbori u lokalnoj upravi.

Grafikon 6. Ukupan budžet opština i udeo budžeta izdvojen za Opštinsku kancelariju za zajednice i povratak

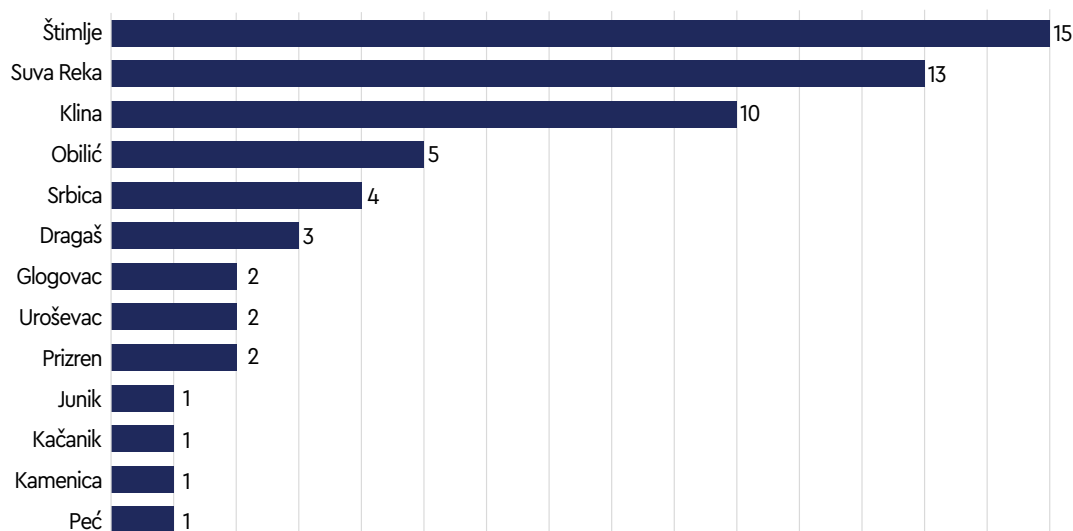

3. Budžetske rasprave opština o Srednjorocnom budžetskom okviru za 2025–2027.

Iako aktuelni pravni osnov ne precizira broj budžetskih rasprava koje bi trebalo da se organizuju oko SBO-a, nalazi ukazuju da su i za SBO 2025–2027, neke od opština obuhvaćene ovom analizom realizovale brojne budžetske rasprave. Na osnovu Administrativnog uputstva Ministarstva administracije lokalne uprave (MALU) za otvorenu administraciju u opštinama, kada je reč o obavezi organizovanja budžetskih rasprava, opština je dužna da objavi zapisnike sa tih rasprava.¹⁷ Od 15 opština analiziranih u ovom izveštaju, osim Gračanice, preostalih 14 opština održalo je budžetske rasprave o SBO-u.

Kada je reč o održavanju budžetskih rasprava sa građanima oko SBO 2025–2027, pristup među opštinama se razlikuje, sa time da su neke od njih realizovale veći broj rasprava i iznele više drugih detalja o raspravama, dok druge nisu. Opštine kao što su Štimlje, Suva Reka i Klina su održale veći broj budžetskih rasprava, dok su neke opštine koje su čak i veće po broju stanovnika, kao što su Peć i Prizren, održale manje budžetskih rasprava.

Grafikon 7. Broj budžetskih rasprava po opštinama o SBO-u 2025–2027

Izvor: Zapisnici koje su opštine predstavile na svojim internet stranicama u vezi sa zahtevima podnetim tokom budžetskih konsultacija o SBO-u 2025–2027.

Broj učesnika u budžetskim raspravama održanim po opštinama se razlikuje, gde je u nekim slučajevima, kao u Opštini Kamenica, zabeležen manji broj učesnika, sa svega pet učesnika na jednoj budžetskoj raspravi. Dok je u drugim slučajevima, kao što je slučaj Peći, iako je održana samo jedna budžetska rasprava, na njoj učestvovalo 66 ljudi, ili u Glogovcu, gde je na dve budžetske rasprave bilo 106 učesnika. U slučaju Kačanika i Obilića, zapisnici ne navode broj učesnika.

Najveći broj podnetih predloga i zahteva građana dolazi iz opština koje su organizovale najviše budžetskih rasprava, kao što su Opština Štimlje sa 186 dospelih predloga, Opština Suva Reka sa 180 itd. Sa druge strane, Opština Peć je dobila manje predloga na svojim budžetskim raspravama. U slučaju Kamenice, nije zabeležen nijedan

¹⁷ MALU. [Administrativno uputstvo \(MALU\) br. 04/2023 o otvorenoj upravi u opštinama](#). Član 12.

podnet zahtev. Zapisnici koje su podnele opštine se ne daju pojašnjenja ili komentare u slučajevima odbijanja predloga koje su dali građani, što znači da opštine nastavljaju da primenjuju pristup odbijanja zahteva bez davanja objašnjenja ili obrazloženja zašto je do tog odbijanja došlo.

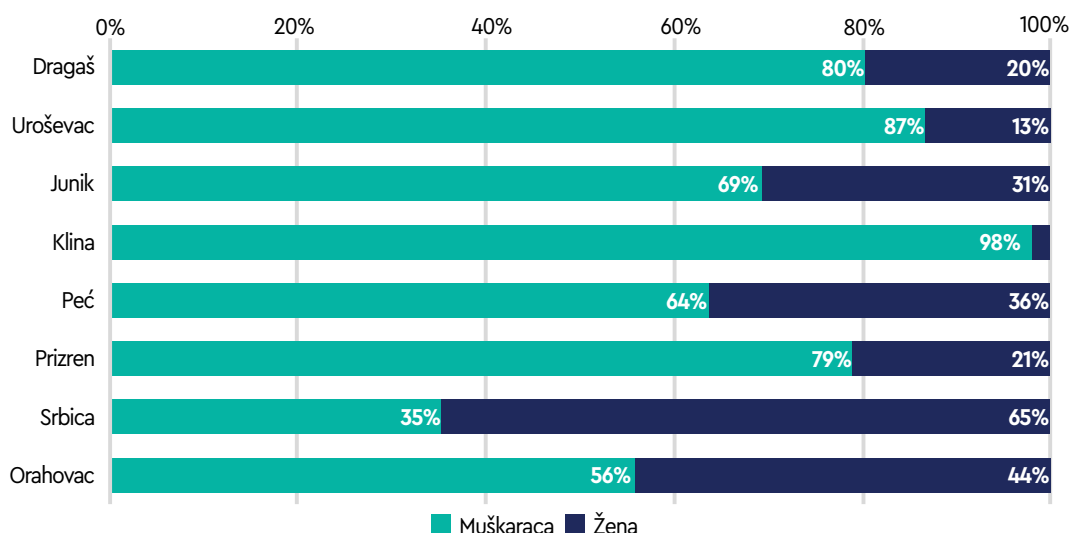
Tabela 3. Broj budžetskih rasprava, učesnika i predloga građana oko SBO-a

	Dragaš	Glogovac	Uroševac	Junik	Kaćanik	Kamenica	Klina	Obilić	Peć	Prizren	Štimlje	Srbica	Suva Reka	Podujevo	Orahovac
Broj budžetskih rasprava	3	2	2	1	1	1	10	5	1	2	15	4	13	4	5
Broj učesnika	96	106	75	26	/	13	209	/	66	52	185	130	200	44	210
Broj predloga	14	14	62	18	18	0	79	17	9	95	186	25	180	72	34
Broj zahteva dobijenih od opština	1	5	5	2	1	/	5	2	1	9	/	/	24	11	/

Izvor: Zapisnici sa budžetskih rasprava opština o SBO 2025–2027
/ - Nema podataka

Za opštine koje su navele dovoljno podataka u zapisnicima, na većini sastanaka za koje su podaci predstavljeni po polu, učesnici su bili muškarci, kao što je to slučaj sa Klinom (98%), Uroševcem (87%), Dragašom (80%), Prizrenom (79%) itd. Sa druge strane, nešto veće učešće žena na budžetskim raspravama primećeno je u Srbici (65%), Orahovcu (44%) i Peći (36%).

Grafikon 8. Rodna struktura učesnika budžetskih rasprava prema podacima iz zapisnika

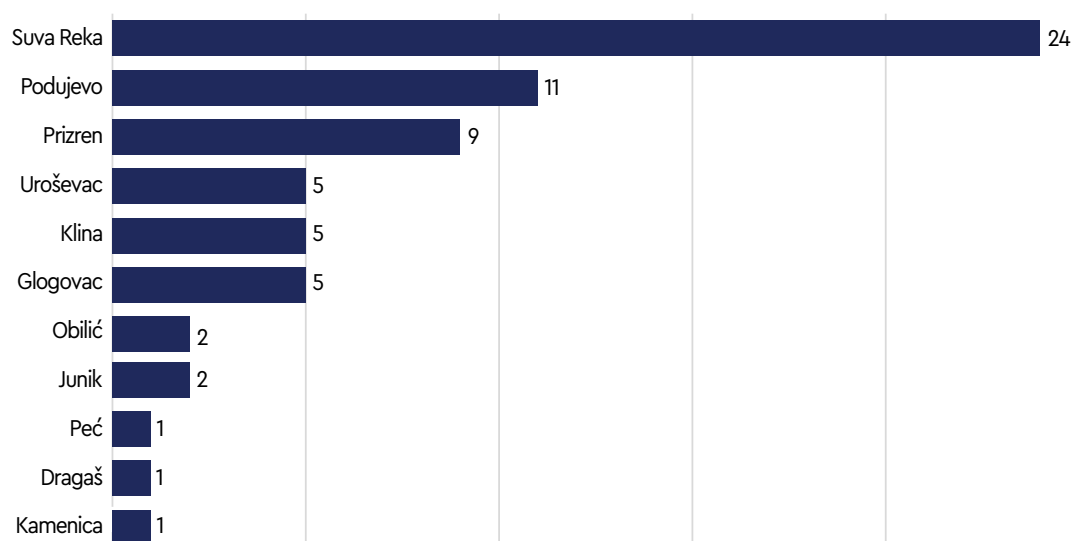
Izvor: Zapisnici sa budžetskih rasprava opština oko SBO 2025–2027

Pored formalnog aspekta organizovanja budžetskih rasprava, ostaje od suštinskog značaja da lokalne samouprave uzmu u obzir predloge građana i da, u skladu sa budžetskim prostorom, budu uključene u nacrt budžeta za 2025. godinu. Polazeći od toga, Opština Vitina nije uopšte uvrstila na usvojeni SBO spisak kapitalnih investicija planiranih za narednu godinu, uz obrazloženje da će isti biti uvršten u konačan predlog budžeta, nakon razmatranja svih predloga građana proizašlih sa budžetskih rasprava tokom izrade predloga budžeta. Sa druge strane, polazeći od

istog argumenta, Opština Orahovac je uključila samo nekoliko projekata, ali istima nije dodelila nikakve troškove, dok je Opština Kamenica svoje investicione prioritete predstavila u kratkim crtama (stvaranje boljih infrastrukturnih uslova, parkova za decu, rekreativnog prostora itd).

Nalazi ovog izveštaja, iz analize budžetskih rasprava i odobrenog SBO-a, ukazuju na pozitivan korak koji su opštine preduzele kada je reč o budžetiranju, ozbiljno odgovarajući na neke od zahteva građana istaknute tokom budžetskih rasprava. Konkretno, u 12 od 15 analiziranih opština, kao što se vidi na grafikonu 9, neki od zahteva građana su uključeni u usvojeni SBO za 2025. Najveći broj primljenih zahteva građana dolazi iz opština Podujevo (15.3%), Suva Reka (13%), Prizren (9.4%) itd. Većina zahteva građana iznetih na budžetskim raspravama ticali su se kapitalnih investicija.

Grafikon 9. Broj zahteva građana uključenih u predviđene projekte za 2025. godinu

Izvor: Zapisnici sa budžetskih rasprava opština i SBO usvojen 2025–2027

4. Rodno odgovorno budžetiranje u budžetu za 2025. godinu

Rodno odgovorno budžetiranje (ROB) je važno sredstvo koje obezbeđuje da javni resursi odgovore na potrebe osoba različitog pola, promovišući jednakost i zastupljenost za sve. ROB povećava efektivnost, raspodelu resursa, transparentnost i odgovornost u opštinskim budžetima. Isti podržava inkluzivan rast, odgovara na društvene nejednakosti i podstiče učešće uzimajući u obzir različite rodne perspektive. U ovom aspektu, opštine moraju da uzmu u obzir potrebe i prioritete muškaraca, žena, dečaka i devojčica u potrošnji njihovog budžeta. Preduzete inicijative i politike mogu uticati ili promovisati rodnu ravnopravnost ili ojačati postojeće nejednakosti. U skladu sa Zakonom o rodnoj ravnopravnosti na Kosovu, rodno budžetiranje je zakonska obaveza svih institucija. Između ostalog, prema Dopunskom okviru za procenu rodno odgovornog upravljanja javnim finansijama (PEFA GRPFM) koji se sprovodi za Kosovo, to znači da se mora načiniti analiza rodno uticaja predloženih budžetskih politika; javne investicije zasnovane na rodnom uticaju; uključivanje rodno odgovornog budžetiranja (ROB) u budžetske cirkulare; uključivanje rodno odgovornog budžeta u predloge budžeta; podaci razvrstani po polu za korisnike javnih usluga; vođenje evidencije budžetskih izdataka po polu; izveštavanje zasnovano na informacijama o rodnom uticaju; procena rodno uticaja na usluge; i uvođenje rodno uticaja u proces zakonodavnog nadzora. Međutim, prema izveštaju PEFA, u slučaju Kosova nijedna od ovih prethodno navedenih kategorija nije u potpunosti uključena.¹⁸ Institucionalna kultura, koja generalno nije promovisala i nije bila zasnovana na rodnim principima, kao i nedostatak ili zakašnjenja u sprovođenju procedura koje iziskuju rodno budžetiranje, mogu biti neki od razloga za neuključivanje gorenavedenih kategorija.

U trenutku kada opštine počnu da pripremaju godišnji predlog budžeta, na osnovu budžetskih cirkulara koje izdaje MFRT, iste su takođe dužne da pruže podatke za potrebe rodno odgovornog budžetiranja. Na osnovu ovog rezultata, veruje se da ovo takođe proizilazi iz činjenice da MFRT ovaj proces nije učinio obaveznim, iako Kosovski program za rodnu ravnopravnost 2020–2024 zahteva od MFRT-a da ovaj proces učini obaveznim amandmanima na Zakon o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima.²⁰ Istu preporuku dale su poslanice u Skupštini Kosova novembra 2020. Međutim, rodno odgovorno budžetiranje još nije uključeno u Zakon o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima.²¹

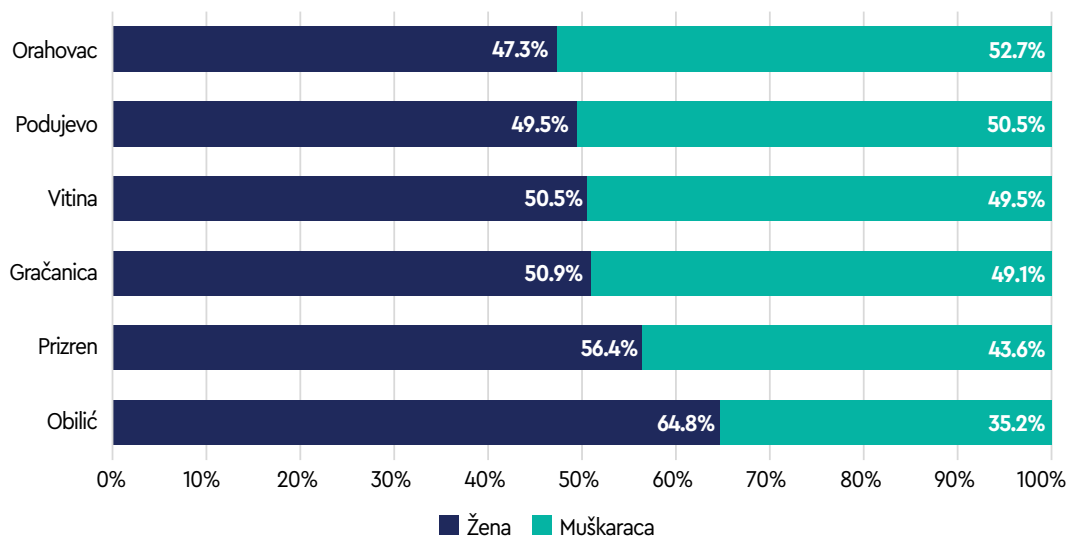
Neke od opština su dostavile podatke o ROB i na SBO, uključujući podatke tražene budžetskim cirkularom za predlog opštinskog budžeta, ali ne i druge detalje kao što je uticaj različitih politika koje opštine planiraju da preduzmu. Konkretno, samo šest od 15 opština koje su deo analize, uključujući Prizren, Podujevo, Orahovac, Vitinu, Obilić i Gračanicu, uključilo je u SBO 2025–2027 deo koji se tiče ROB-a. Broj zaposlenih žena i muškaraca u ovim opštinama u 2025. godini biće skoro isti, sa time da u četiri od njih, kako se vidi na grafikonu ispod, najveći broj zaposlenih u opštini čine žene.

¹⁸ PEFA. [Public Expenditure and Financial Accountability \(PEFA\) Performance Assessment Report – Supplementary Framework for Assessing Gender Responsive Public Financial Management \(Annex VI\)](#).

¹⁹ [Zakon o rodnoj ravnopravnosti](#), član 5, stav 1.5

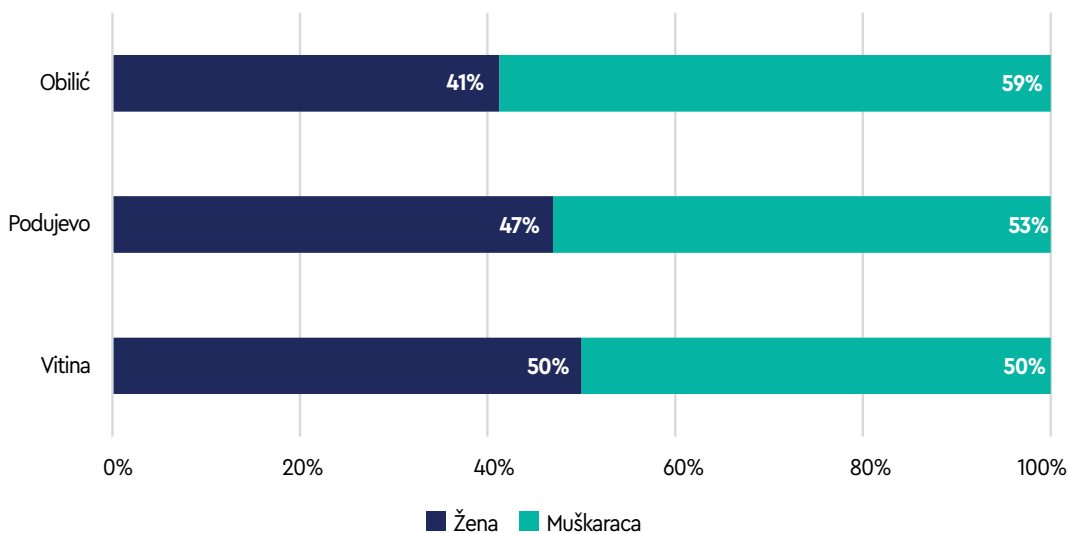
²⁰ Agencija za rodnu ravnopravnost. [Kosovski program za rodnu ravnopravnost 2020–2024](#), jun 2020. Str. 23–24

²¹ Skupština Kosova – Poslanička grupa žena. [Analiza rodno uticaja Predloga budžeta Republike Kosovo za 2021. godinu](#). Novembar 2020.

Grafikon 10. Broj opštinskih zaposlenih po polu, 2025.

Izvor: Srednjoročni budžetski okvir za 2025–2027 uključenih opština

Međutim, ni ove opštine nisu objavile sve podatke za sve sektore. Samo opštine Obilić, Podujevo i Vitina su takođe predstavile podatke o planiranju raspodele subvencija po polu. Predviđa se da će opština Vitina sprovesti potpuno ravnomernu podelu, dok je najveći broj korisnika muškog pola planiran u opštini Obilić.

Grafikon 11. Korisnici subvencija po polu, 2025.

Izvor: Srednjoročni budžetski okvir za 2025–2027 uključenih opština

Zaključak

Analiza planiranog budžeta opština za 2025. godinu ukazuje na trend rasta budžeta svake opštine. Konkretno za 2025. godinu, Opština Uroševac beleži najveći porast budžeta, za kojom slede Gračanica i Klina. Sa druge strane, najniža stopa rasta budžeta se beleži u Opštini Obilić. Međutim, u usvojenom SBO-u se ne može jasno napraviti veza između godišnjeg budžeta i konkretnih srednjoročnih prioriteta. Takođe, samo nekolicina od 15 opština nije analizirala rizike sa budžetske tačke gledišta tokom 2025. godine, na koji način mogu uticati na realizaciju njihovog plana rada, kao što su nasleđena nepredviđena zaduženja, ali i ona koja mogu nastati duž godine, usled izvršnih odluka ili sudskih instanci.

U većini opština, kategorija plata i dnevnica zauzima najveći procenat budžeta, za kojom slede kapitalne investicije. Kada je reč o ovim poslednjim, od ukupno 670 kapitalnih projekata planiranih za realizaciju u 2025. godini, većina (81%) su investicije prenete iz 2024. godine.

Broj učesnika na budžetskim raspravama koje su opštine održavale oko SBO 2025–2027 se razlikuje, ali je on generalno veoma mali dok je rodni jaz među učesnicima na ovim konsultacijama i dalje visok.

Opštine treba da se usredsrede da povećaju sopstvene prihode, kako bi osigurale veću finansijsku nezavisnost, koja im nakon toga pruža više prostora za kapitalne investicije. Takođe, srednjoročni prioriteti opština moraju da budu jasniji i usko povezani sa budžetskim mogućnostima. Na taj način mogu da daju prioritet kapitalnim investicijama koje imaju veliki uticaj na poboljšanje infrastrukture i kvaliteta života građana, time povećavajući mogućnost za naglašeniji ekonomski razvoj.

Opštine treba da poboljšaju rodno odgovorno budžetiranje, uključivanjem detaljnih analiza o rodnom uticaju javnih politika i investicija. Rodno odgovorno budžetiranje mora biti uključeno u sve faze budžetskog procesa, počev od izrade SBO-a, javnih konsultacija pa sve do konačnog nacrtu budžeta. Veruje se da bi to uticalo na poboljšanje lošeg stanja rodno odgovornog budžetiranja u zemlji. Takođe, od suštinskog je značaja povećati transparentnost u budžetskom procesu i uključiti građane u konsultacije. Opštine bi trebalo da organizuju više budžetskih rasprava i da delotvorno uzimaju u obzir sugestije građana.

Prilog 1

Tabela 4. Neki od zahteva građana sa budžetskih rasprava koji su uključeni u budžet za 2025. godinu

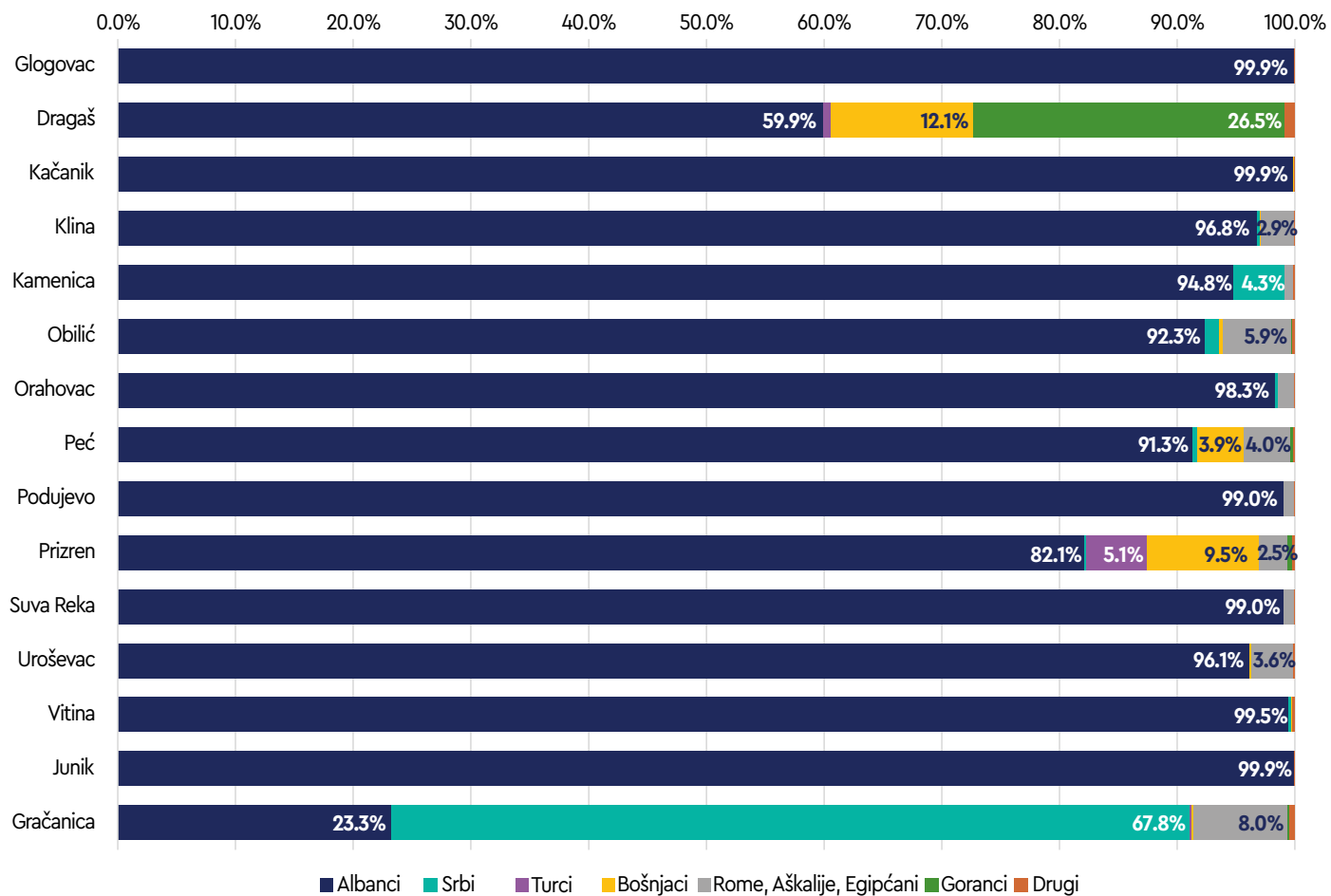
Opština	Budžetske rasprave	Projekti predviđeni za 2025. godinu u usvojenom SBO-u
Dragaš	Područje od 1 km od Plava do Vive Fresh da ima bolje trotoare i infrastrukturu.	Postavljanje kockica i javne rasvete na putevima u selu Plav.
Glogovac	Čišćenje smeća, završetak postavljanja kanalizacione mreže i završetak ulica i trotoara u Gornjoj Koretici	Asfaltiranje puta u selu Gornji i Donji Zabelj, Gornja i Donja Koretica.
	Postavljanje ograde oko groblja, izgradnja trotoara i kanalizacione infrastrukture u Komoranu I&II	Proširenje i popravka trotoara i parkinga u Glogovcu i Komoranu.
		Uređenje i ograđivanje groblja u Opštini Glogovac i Komoranu.
	Takođe javna rasveta, vodovod i izgradnja puteva. (Sela Stari Poklek, Novi Poklek, Vasiljevo)	Asfaltiranje puta u selima Stari Poklek, Novi Poklek, Vasiljevo.
	Zahtev za glavni put Orlate -Negrovce.	Asfaltiranje puta u selima Orlate, Negrovce, Đerđica, i Bitić.
Junik	Kanalizacija otpadnih voda u naselju Krasniqi, ulica Šafrane	Uređivanje kanalizacione mreže u naselju „Moronicë“ i u naselju „Krasniqi“
	Izgradnja kanala za navodnjavanje	Izgradnja kanala za navodnjavanje
Kačanik	Izmena projekta izgradnje kioska.	Izgradnja kioska za privredne subjekte na trgu.
Obilić	Otvaranje puta, nasipanje šljunka i kanalizacija u ulici „Hysen Hajdari“.	Asfaltiranje ulice „Hysen Hajdari“ u Breznici.
	Izgradnja kanalizacije i trotoara u ulici „Dita e Flamurit“	Asfaltiranje ulice „Dita e Flamurit“ u Mazgitu.
Peć	Put Sejnov-Gjorë	Asfaltiranje puta Sejnov – Gjorë.
Klina	Asfaltiranje ulice „Bekim Fehmiu“.	Izgradnja putnih deonica „Mal Bashota“, „Dositej Obradović“, „Bekim Fehmiu“ i podzemne infrastrukture na relaciji Klina- Drsnik-Dolac.
	Sanacija rupa na putevima Zlokućane, Renovac i Leskovac kao i ulaganje u električne kablove	Asfaltiranje puta Renovac – Leskovac.
	Izgradnja trotoara duž puta na relaciji Budisavci-Rudice	Izgradnja puteva i mostova na relaciji Budisavci-Rudice
	Uređivanje korita reke Beli Drim	Uređivanje korita reke Beli Drim.
	Unapređenje puta Jelovac-Resnik	Izgradnja puteva i podzemne infrastrukture na relaciji Jošanica-Jelovac-Resnik.
Uroševac	Postavljanje autobuskih stajališta.	Izgradnja autobuskih stajališta
	Asfaltiranje puteva koji vode do sela.	Asfaltiranje puteva koji vode do sela.

	Završetak asfaltiranja uličica u selu Miraš	Asfaltiranje puta u selu Miraš
	Sadnja ukrasnog drveća.	Izgradnja novih parkova, stvaranje zelenih površina (sadnja ukrasnog drveća)
	Čišćenje reke od „Vodopada“ i „Isljamovog mosta“ do „Dudijevog mosta“.	Uređenje šetališta duž rečnog korita od Dudijevog do Isljamovog mosta.
Prizren	Kanalizacija i trotoar od sela Krajk do sela Bregdrini.	Izgradnja puteva, kanalizacije i javne rasvete u Krajku.
	Voda za piće (problem u selima Zjum, Bregdrini, Karašinderđ).	Rehabilitacija i održavanje sistema kanalizacije i vodovoda u gradu Prizrenu i prizrenskim selima.
	Lokalni put, trotoar od sela Mazrek do sela Kojuša, javna rasveta, čišćenje ulica, izgradnja ambulante.	Uređivanje javne rasvete u Mazreku.
	Kanalizacija u selima Našec, Graždanik	Izgradnja puteva i kanalizacije u Graždaniku.
	Kanalizacija u selima Kušnin, Kabaš Has	Izgradnja infrastrukture u Kušninu, Hasu, putevi i kanalizacija.
	Održavanje i inspekcije četiri zgrade koje se nalaze preko puta gimnazije Loyola.	Uređivanje infrastrukture objekta četiri – Petrovo Selo.
	Uređenje putne infrastrukture, kanalizacije, javne rasvete u novim naseljima u selu Vlašnja.	Postavljanje vodomera i bunara za potrošače u javnoj svojini -Žur, Dobrušte ,Vrbnica, Škoza, Vlašnja, Muradem, Kobanja i Našec.
	Uređivanje kanalizacije u selu Dobrušte	Postavljanje vodomera i bunara za potrošače u javnoj svojini -Žur, Dobrušte ,Vrbnica, Škoza, Vlašnja, Muradem, Kobanja i Našec.
Uređivanje putne infrastrukture u selima Zjum, Karašinderđ, Bregdrini	Uređivanje infrastrukture u selu Zjum (kanalizacija i putevi).	
Suva Reka	Investicije u ulici „Bllacione“.	Izgradnja lokalnih puteva u Blacu
	Put za Brešanc i sanacija puta "Djemt e Lirisë".	Izgradnja lokalnih puteva u Brešancu
	Izgradnja puta od Paluše do reke u Bužalji	Izgradnja lokalnih puteva u Budakovu
	Otvaranje poljskog puta koji se spaja sa selom Bukoš	Izgradnja lokalnih puteva u Bukošu
	Rruga e UÇK-së – Dubrava – Savrovo.	Izgradnja lokalnih puteva u Dubravi
	Izgradnja trotoara u selu Dvorane	Izgradnja lokalnih puteva u Dvoranu
	Sporedni putevi u selu Kostrece.	Izgradnja lokalnih puteva u selu Kostrece
	Produžetak puta „Shaban Kryeziu“.	Izgradnja lokalnih puteva u Lešanu
	Ulice „Sadri Shala“ i „Bafti Shala“.	Izgradnja lokalnih puteva u selu Mušutište
	Sanacija puta Trnje – Nепrebište	Izgradnja lokalnih puteva u selu Nепrebište
	Uređivanje puteva u selu Pećane.	Izgradnja lokalnih puteva u selu Pećane
	Javna rasveta.	Postavljanje i sanacija javne rasvete u selima i gradovima.
	Kanalizacija i vodosnabdevanje u Suvoj Reci	Izgradnja i rekonstrukcija kanalizacije u gradu
Otvaranje korita reke „Miruše“.	Izgradnja rečnih korita i njihova rekonstrukcija	

	Trotoari u naseljima.	Izgradnja trotoara i parkinga u Suvoj Reci
	Uređenje i proširenje mosta na glavnom putu u selu Grejkovce.	Izgradnja mostova u selima i opštinama
	Kanalizacija i vodosnabdevanje u Suvoj Reci	Izgradnja vodovodne mreže u selima i opštinama
	Održavanje puteva, bašta i nadgrobnih spomenika.	Izgradnja lokalnih puteva u selu Selogražde
	Otvaranje i uređivanje puta do groblja.	Izgradnja lokalnih puteva u selu Samodraža
	Ruga e UÇK-së – Dubrava – Savrovo.	Izgradnja lokalnih puteva u selu Savrovo
	Izgradnja puteva.	Izgradnja lokalnih puteva u selu Semetište
	Ulicu „Vesel Jupa“ nasuti šljunkom.	Izgradnja lokalnih puteva u selu Sopina
	Uređivanje puteva.	Izgradnja lokalnih puteva u selu Studenčan
	Postavljanje grba kod mesta zvanog „Gurra e Kadisë“	Izgradnja spomen obeležja kod mesta zvanog „Gurra e Kadisë“ u Budakovu
Podujevo	Uređivanje reke Lab	Proširenje i uređivanje korita reke „Lab“.
	Asfaltiranje puta Orlane-Balaban	Asfaltiranje ulica u selu Orlane.
	Uređivanje trotoara.	Asfaltiranje ulica u selu Ljupče.
	Uređivanje glavnog puta	Asfaltiranje ulica u selu Kisela Banja.
	Izgradnja puteva	Asfaltiranje ulica u selu Lug.
	Problemi sa kanalizacijom	Proširenje i uređivanje kanalizacije u selima Lužane, Ljupče i Majance (Kolektor).
	Nasipanje šljunka na put ka Brainu	Sanacija puteva korišćenjem šljunka.
	Uređivanje ulice u naselju Kangjaj	Sanacija oštećenih puteva u gradu i selima.
	Izgradnja trotoara od mosta ka Orlanu do Pazarske ulice	Izgradnja trotoara u selima: Krpimej, Orlan, Lužane, Lapaštica, Balovac, Šajkovac i Bradaš.
	Izgradnja nove škole	Izgradnja objekta škole „Nuhi Gashi“ Bradaš.
	Izgradnja sportskog terena	Izgradnja sportskih terena.

Izvor: Zapisnici sa budžetskih rasprava opština i usvojen SBO 2025–2027

Grafikon 12. Etnička podela stanovništva po opštinama

Izvor: Agencija za statistiku Kosova

Planiranje budžeta opština za 2025

Co-funded by
the European Union

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Sweden
Sverige